

Campdàsens

Sitges

Ubicació

Comarca: Garraf
Lloc/Adreça: 2,5 km al nord de l'estació de Vallcarca
Emplaçament Fons del Tro

Coordenades:

Latitud: 41.26085
Longitud: 1.87896
UTM Est (X): 406091
UTM Nord (Y): 4568320

Classificació

Número de fitxa 08270 - 455
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Contemporani Neoclàssic Historicista Popular
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El Pla Especial considera que cal restaurar el conjunt, adaptar els habitatges i mantenir les seves característiques. Pel fet de ser un BIC és obligat mantenir l'entorn.

Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa

Observacions protecció: BCIN R/51-5718. Decret 16/19850625
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari IPA-1772

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada

Titular:

Ref. cad.: 001200DF06H005

Fitxes associades:

Can Planes

Ca l'Amell de la Muntanya

Autoria de la fitxa

Núria Nolasco Azuaga

Data de registre de la fitxa:

dl., 14/08/2006 - 02:00

Descripció

Conjunt arquitectònic conformat per un petit nucli d'hàbitat, una torre de defensa, un edifici de culte i diverses instal·lacions d'explotació agropecuària. Possiblement, les restes de l'antic castell de Campdàsens es localitzin en aquest indret, restant visible únicament la torre de defensa, de planta quadrada i exempta. Els seus costats presenten mesures aproximades entre 5,5 i 6 metres i la seva alçada supera els 10 metres, amb coberta de teules de doble vessant. La porta d'accés se situa al primer pis, i devia estar conformada originàriament per un arc de mig punt que ha perdut les dovelles externes. Avui dia s'identifica també un accés inferior, d'arc rebaixat, obert posteriorment. El parament dels murs està constituït per un aparell de pedra d'escassa qualitat, cohesionat amb morter de calç terrós i sense presentar una clara ordenació en filades regulars. Conserva diverses finestres i elements en forma d'espitllera. Pel que fa al nucli d'hàbitat, cal destacar la complexitat de la seva volumetria, que pot atribuir-se, en primer lloc, a l'agrupació de diversos habitatges amb els seus corresponents annexos; i també al fet que el creixement d'aquestes estructures hagi estat gradual i a les pròpies característiques de l'arquitectura popular de tipus rural. Destaca el conjunt que conforma l'església i les estructures d'habitatge que la flanquegen, pel fet de mostrar una alineació comuna de les seves façanes, a mode de carrer. Pel que fa a aquestes vivendes, la que ocupa la banda esquerra de l'església correspon a la masia o nucli d'hàbitat més important. La seva façana principal únicament és visible des de l'era o pati descobert i consta d'un accés situat a la planta baixa i conformat per una porta d'arc de mig punt -realitzat amb maons massissos disposats a sardinell- i brancals de carreus de pedra. En el primer pis s'identifiquen diverses finestres rectangulars, amb els brancals i les llindes igualment realitzades en pedra. S'observa, finalment, el ràfec de la coberta de teules disposada a dues aigües. La façana externa de la casa consta de dos balcons ampitadors al primer pis i de dues finestres al segon, així com de la porta rectangular que dona accés al mencionat pati de la casa. La vivenda que se situa al costat dret de l'església presenta un frontis molt senzill, prototípic de l'arquitectura popular rústica, que consta d'una porta d'arc rebaixat i una finestra, ambdues situades a la planta baixa i d'un balcó amb ampit que ocupa el centre de la planta superior. Finalment, l'església podria emmarcar-se dins d'un estil neoclàssic de tendència historicista. El frontis apareix delimitat per angles de carreus disposats en forma de pinta. En el centre s'identifica la portalada d'accés, amb un gran frontó circular que descansa sobre un fris llis. Aquest darrer apareix suportat per dues columnes amb capitells corintis, que incorporen la creu grega com a motiu decoratiu. Sobre la porta s'identifica una rosassa que disposa d'una reixa metàl·lica a la que figura la data de 1853. Aquesta obertura disposa d'un guardapols conformat per una motllura que culmina en dos capitells amb motius figuratius i florals. El coronament de l'edifici incorpora un registre de petites arquacions cegues, de clara inspiració romànica, i una cornisa; clou amb la doble espadanya constituïda per dos arcs de mig punt decorats per guardapols idèntics a l'anteriorment descrit. El remat d'aquest element és graonat i disposa d'una gelosia circular central decorada amb quadrifolis. Pel que fa a la resta de construccions annexes, cal destacar la seva escassa qualitat constructiva, amb paraments de paredat ordinari i elements arquitectònics realitzats amb maó massís, les cobertes de teula i la distribució arbitrària de les obertures. En general, es tracta de corts i corrals, dependències destinades a la maquinària agrícola, magatzems i també algun habitatge menor.

Observacions:

Segons els Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges, aquest conjunt disposa del tipus de protecció VII. Els edificis estan catalogats com a tipus C.

Història

El topònim de Campdàsens, significa "camp d'ases" i es creu que fa referència als camps on pasturaven els ases o al lloc on s'enterraven els ases morts. Al segle XI, concretament l'any 1068, ja es troba la primera referència documental en la que figura el "castrum Campo de Asinos"; es tracta d'una carta d'encomanament a la castlania d'Eramprunyà a la qual pertanyia. Tanmateix, l'indret ja era conegut per ibers i romans i s'han localitzat restes materials datables en la tardorromanitat. L'any 1097 Gombau Ramon, fill de Ramon Isimbert, va donar el feu del castell de Campdàsens, juntament amb el d'Eramprunyà, al seu germà Guillem Ramon, qui a mitjans del segle XII (l'any 1143 o 1154, segons les fonts consultades) ho va deixar en herència al seu fill Pere. Posteriorment, part del territori del castell es va separar com a donació al monestir de Sant Vicenç de Garraf, essent aquest el nucli que generaria en el futur la formació del castell i la quadra de Garraf i del seu terme. La resta del territori va passar a ser propietat reial i des de finals del segle XIII va tenir diversos feudataris. Així, l'any 1299 el rei Jaume II va demanar a Bernat de Centelles el reconeixement de domini sobre el castell de Campdàsens. Uns anys més tard, el 1306, el propi Bernat de Centelles tenia el castell infeudat a Bernat de Fonollar qui, el 1326, el va cedir a la Pia Almoïna de la Seu de Barcelona. Segons altres notícies, l'any 1382 el castell encara hauria estat concedit a Bernat de Fortia per part del rei Pere III. El cert és que la Pia Almoïna va mantenir la senyoria sobre les terres de Garraf, Sitges i Campdàsens fins a les desamortitzacions del segle XIX. Al marge de les notícies històriques documentals, la torre de defensa que se situa a l'indret de Campdàsens pot datar-se al segle XIII; seria, per tant, anterior a la de Ca l'Amell i Can Planes, tot i formar part del mateix sistema defensiu. M. Muntaner menciona una església del segle XIV de la qual no queden restes. L'edifici de culte existent en l'actualitat va ser construït el 1853 i restaurat el 1899. Segons la documentació conservada, fins al segle XV el lloc de Campdàsens estava habitat per quinze famílies i va perdurar fins a la plaga de la fil·loxera del segle XIX. El final d'aquest hàbitat va venir determinat per la crisi agrària general de la zona i per l'explotació de les primeres pedreres. La festa major del lloc és el primer diumenge de juliol, quan se celebra la festa de la Sang de Crist, amb ball i missa.

Bibliografia

CAMPMANY, J. (2000). "Campdàsens, Garraf i Jafre. Els confins occidentals del terme d'Eramprunyà de l'alta edat mitjana al segle XV". III Trobada d'Estudiosos del Garraf. Barcelona "Catalunya Romànica" (1992). Vol. XIX. El Penedès. L'Anoia. Barcelona COLL, I. (1982) Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 1772 "Els castells catalans" (1971). Vol. III. Barcelona "Gran geografia comarcal de Catalunya" (1982). Vol. 5. Barcelona LLOPIS, J. (1980) "Assaig Històric de la Vila de Sitges". Grup d'Estudis Sitgetans. Sitges MATEOS, R. (2003) "Història de Garraf". Sitges MUNTANER, M. (1986) "Els noms del terme de Sitges i de les terres veïnes". Grup d'Estudis Sitgetans. Sitges

